

Udkomne Bøger.

Nordfynsk Bondeliv i Mands Minde. Af *Christine Reimer*. II. Bind.
295 Sider. (Rasmus Hansens Boghandel. Odense.)

I 1910 udkom første Del af »Fynske Folkeminder«, der skildrede visse Sider af Dagliglivet hos den gamle fynske Bondestand, Folketyper indenfor denne samt forskellige Faser i Bondens Liv fra Vuggen til Kisten. Det i Aar udkomne andet Bind fører Skildringen af Dagliglivet videre og beskriver, hvorledes Bondestanden for 30—50 Aar siden klædte sig, hvad den spiste og drak, hvorledes den arbejdede i Stalden, i Mejeriet og paa Marken. Sammenligninger drages stadig mellem Nutidens Tilstande og Fortidens, dennes hyggelige, jævne, nøjsomme Sider skildres med indgaaende Forstaaelse, men ogsaa dens Brøst og Mangler klarlægges, og man faar et klart Indtryk af den forbavsende Udvikling, der i de sidste halvthundrede Aar er foregaaet indenfor Bondestanden.

Det er først et stort Arbejde, Frøken *Reimer* nedlægger i »Nordfynsk Bondeliv«. I en Snes Aar har Forfatterinden omhyggelig indsamlet Oplysninger om Bondebefolkningens Liv i hendes Fødestavn, og om hvad hun har samlet, hørt og set, fortæller hun altsaa anskueligt og levende.

Dernæst er det et fortjenstfuldt Arbejde. I vor Tid, da det gamle forsvinder med rivende Fart og hurtig glemmes, har Forfatterinden, forinden den nye Kultur helt har overskyldet Bondestandens gamle Liv og gamle Tankeverden, faaet bevaret fra Forglemmelse vigtige Sider af den fynske Almues tidligere Kultur og Sprog.

Naar Skriftet foreligger færdigt — og det er at haabe, at det maa lykkes den flittige og kyndige Forfatterinde at fuldføre de endnu manglende 2 Bind — vil Fyn have sit folkloriske Skrift, og der vil i dette være sat den gamle Tids Mennesker et smukt og sympatetisk Minde.

Den danske Landboret. Af *Herman Gram*, Kontorchef i Landbrugsministeriet. 407 Sider. (*G. E. C. Gads* Forlag. Kbhvn.)

»Den danske Landboret« af *L. C. Borup*, en for sin Tid fortrinlig Bog, har længe været udsolgt og endnu længere forældet. Derfor har Kontorchef i Landbrugsministeriet og Docent i Landboret ved Landbohøjskolen *H. Gram* udsendt en samlet Fremstilling af vor nu gældende Landboret. Skønt Bogen, efter dens Forord at dømme, nærmest er tænkt som Grundlag for Undervisningen paa Højskolen, har den ogsaa Bud til videre Kredse. Saaledes vil enhver, der i Landbruget har en Gerning at røgte ud over den rent private, kunne hente mangan en god Vejledning af Skriftet. Men ogsaa Landmanden vil i det kunne hente gode Oplysninger om mange af de Spørgsmaal, som kan opstaa under hans daglige Virksomhed, og se, hvad der i Følge Lov eller gældende Praksis er Ret i Forhold, han ofte bliver stillet overfor. Dette gælder t. Eks. Afsnittene om Hegn og Markfred, Vejevæsenet, Vandløbene, private Skoves Brug, Forholdsregler mod smitsomme Sygdommes Udbredelse blandt Husdyrene og endnu flere. For Indholdets Paalidelighed borger Forfatterens Navn, Fremstillingen er klar og knap, men det havde dog maaske været ønskeligt, hvis Forfatteren for de Forholds Vedkommende, med hvilke Landmanden kan faa meget at gøre i Aarets Løb, havde gjort Fremstillingen noget fyldigere, end den altsaa er. Netop den bredt populære Klarlæggelse af mange Forhold gjorde *Borups* Landboret til den gode Haandbog, den var.

Der er, navnlig i Nutiden, sket saa mange Ændringer i den gamle Landboret, og Lovgivningen har brudt nye Baner (landøkonomiske Forskudsforeninger, Jord til Husmænd o. s. v.), at Savnet af en tidsmæssig Fremstilling af vor Landboret længe har været følt. Den nu udkomne er som sagt klar og overskuelig, og der er derfor Grund til at være Forfatteren taknemmelig for det store Arbejde, han har nedlagt i Værket, og ønske det en velfortjent Udbredelse.

Urtehaven. Af *O. Elberg*. 27 Sider. 21. Hefte af »Husmandens Haandbog«, udgivet af De samvirkende sjællandske, fynske, lollandfalsterske og bornholmske Landboforeninger. (Slagelse.)

Kvægholdet. Af *J. Brink Lassen*. 24 Sider. 22. Hefte af samme Haandbog.

Mælkeri-Bakteriologi. Af Professor, Dr. phil. *Orla Jensen*. 136 Sider. (Det Schönbergske Forlag, Københ.) — Bogen er, i Følge Forordet, nærmest en Lærebog for Mejerister, men Forfatteren nærer det Haab, at ogsaa andre, der paa anden Vis har med Mælk at gøre, maa kunne finde Ting i den, der kan afvindes Interesse og tjene til Vejledning. Han vil næppe blive beskæmmet i dette Haab. Som den første danske Fremstilling af Mælkeribakteriologien ejer Bogen betydelig Interesse. Tidsskriftet haaber senere at kunne bringe en, af sagkyndig Haand skreven, Anmeldelse af den.

Hestens Ydre. Af *Harald Goldschmidt*. 3. Oplag. 352 Sider. 277 Afbildninger. (G. B. N. F. Københ.) — 1. Oplag af denne Bog udkom 1892 og 2. 1907. Det nu foreliggende 3. Oplag afviger kun lidt fra 2., der er kun væsentlige Ændringer i Kapitlerne om Hestens Hove, Koder og Bevægelser. Billedstoffet er forøget med 10 Figurer og enkelte af de gamle Billeder er ombyttede med nye.

Andet Oplag blev udførlig anmeldt her i Tidsskriftet af Statskonsulent *Schwarz-Nielsen* (Aargangen 1908, S. 135—38), til hvilken Anmeldelse vi tillader os at henvise. Anmeldelsen sluttede med følgende Ord, der sikkert ogsaa passer for det nye Oplag: »Bogen er fortrinlig egnet til sit specielle Brug som Lærebog ved Veterinær- og Landbohøjskolen samt Ride- og Beslagskolen for disses Elever; den kan tillige tjene til Haandbog for hver og en, der vil søge grundig Oplysning i hver en Specialitet paa Yderlærens Omraade.«

Beretning fra Arbejderforsikrings-Raadets Landbrugsafdeling for Aaret 1911. 278 Sider. (Københ.)

Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles Bibliotek.*)

Forøgelse i Juni 1912.

- Burritt*, The profitable management of the small apple orchard on the general farm. Washington 1912. 22 S.
- Carlsson*, Gamla svenska allmogehem. I. Stockholm 1912. 183 S. Fig. Concrete construction on the live-stock farm. Washington 1912. 32 S.
- Cooper*, The cost of Minnesota dairy products 1904—1909. Minneapolis 1912. 104 S.
- Correns*, Die neuen Vererbungsgesetze. 2. Aufl. Berlin 1912. 75 S.
- Darbishire*, Rasförädling och Mendelism. Stockholm 1912. 245 S.
- East and Hayes*, Heterozygosis in evolution and plant breeding. Washington 1912. 58 S.
- Fertilizer resources of the United States. Washington 1912. 290 S.
- Frederiksen*, Ueber dänische Kontrollvereine. Hannover 1912.
- Fleischer*, Die Anlage und die Bewirtschaftung vom Moorwiesen und Moorweiden. Berlin 1912.
- Garner*, The use of artificial heat in curing cigar-leaf tobacco. Washington 1912. 25 S.
- Hager*, Das Mikroskop und seine Anwendung. 11. Aufl. Berlin 1912. 275 S.
- Hoppe*, Wie stellt man Projekte, Kostenanschläge und Betriebskostenberechnungen für elektrische Licht- und Kraftanlagen auf? 15. Aufl. Leipzig 1912. 550 S.
- Iwanoff*, Die künstliche Befruchtung der Haustiere. Hannover 1912. 79 S.
- Koefoed*, Die gegenwärtige russische Agrargesetzgebung und ihre Durchführung in der Praxis. St. Petersburg 1912. 51 S.
- Lehn*, Beiträge zur Kultur des Kohlkopfs. Berlin 1912. 44 S.
- Louis-Dop*, Le présent et l'avenir de l'institut international d'agriculture. Rome 1912. 61 S.

*) Angaaende Bibliotekets Benyttelse henvises til Medd. S. 252.

- Lydekker*, The horse and its relatives. London 1912. 286 S.
- Mc Gee*, Soil erosion. Washington 1912. 60 S.
- Meyer*, Handbuch der Futtermittel- und Getreidetrocknung. Leipzig 1912. 294 S.
- Besondere Mitteilungen über das landwirtschaftliche Studium und die Prüfungen für Landwirte zu Bonn-Poppelsdorf. Bonn 1911. 48 S.
- Besondere Mitteilungen über das geodätisch-kulturtechnische Studium. Bonn 1910. 18 S.
- Pope*, Practical methods of disinfecting stables. Washington 1912. 16 S.
- Profning af torfströrifvare för hand- och hästkraft. Stockholm 1911. 80 S.
- De 52 pristagarne 1911 vid täflan mellan välskötta mindre jordbruk. Örebro 1911. 168 S.
- Rogers*, Bacteria in milk. Washington 1912. 21 S.
- Rümker*, Die Ernährung unseres Volkes aus eigener Produktion. Berlin 1912. 50 S.
- Simons*, Die Entwicklung der rheinischen Pferdezeit. 2. Aufl. Berlin 1912. 125 S.
- Suckow*, Rentable Pferdezeit. Berlin 1909. 57 S.
- Ueber Zucht und Aufzucht der Pferde. Berlin 1912. 31 S.
- Suminski*, Das Exterieur der Zuchtstute. Berlin 1912. 150 S.
- Wagner*, Die Ammoniak und Salpeterdüngungsfrage. Berlin 1912. 43 S.
- Westgate, Mc Gee and Evans*, Alfalfa seed production. Washington 1912. 36 S.
- Westgate and Vinall*, Sweet clover. Washington 1912. 39 S.
-

Mindre Meddelelser.

---

† *Frederik Oehlerich*, den mangeaarige Redaktør af »Husmandsbladet« og Forfatter af en Række landøkonomiske Smaaskrifter, døde den 28. August paa Frederiksberg. Han var født 1840 paa Als, optog først Lærergerningen, men udfoldede ved Siden heraf en ret omfattende landøkonomisk Virksomhed som Foredragsholder i sønderjyske Landboforeninger, Udgiver af »Nordslesvigsk Landbotidende« og Leder af en Frøavlerforening. Da han 1883 flyttede til Kongeriget, begyndte han (84) Udgivelsen af »Husmandsbladet« og agiterede stærkt for Dannelsen af Sogneforeninger for Husmænd til Fremme af Rodfrugtdyrkning og Frøavl. Af Sogneforeninger oprettedes der henimod 100, særlig paa Sjælland og Lolland, og de arbejdede i Samvirksomhed med *Oehlerich* som Formand. Mange Aar varede det imidlertid ikke, før de opløstes. Bevægelsen indenfor Husmandsstanden tog snart efter ny Fart, ved Aarhundredskiftet blev der oprettet Husmandsforening efter Husmandsforening, og i 1901 sluttede disse Foreninger sig sammen i »Dansk Husmandsforening« med *Oehlerich* som Formand for Fællesbestyrelsen og med et fagligt Program, der i det væsentlige var udarbejdet af ham. Men længe varede det ikke, før Husmandsbevægelsen tog en anden Retning, baaren frem af nye Mænd. Den optog delvis andre Opgaver end de gamle, strængt faglige, og der dannedes mindre, kredsvise Fællesledelser, der atter samledes i

provinsielle Fællesorganisationer. »Dansk Husmandsforening« opløstes efter 6 Aars Forløb, i 1907.

Oehlerich var i Besiddelse af en vis agitatorisk Evne, som navnlig i tidligere Tider formaaede at sætte den mindre Jordbruger i Bevægelse. Ogsaa i sin litterære Virksomhed var han Agitatoren, der arbejdede energisk for, hvad han ansaa for Fremskridt i Landbruget. Han havde ikke faa separatistiske Anskuelse, var t. Eks. en Modstander af Fællesbehandling af Mælk, og han forfægtede undertiden sine Meninger med en Ensidighed, der var blind for Udviklingens Kendsgerninger. Sine Anskuelse kæmpede han for i »Husmandsbladet« og i en Række Smaaskrifter: »Fremtidens Planteavl«, »Systemskifte i Mejeridriften«, »Praktiske Dyrkningsforsøg«, »Kartoffelavl og Kartoffeltørring«, »Billigt Flæsk«, »Rodfrugterne«, »Fremtidslandbrug«, »Om Høravl«, »Billig Mælk — billig Gødning«, »Regnskabsbog for mindre Jordbrugere« og vistnok endnu flere. I formel Henseende skrev *Oehlerich* godt, men ikke alt, hvad han arbejdede for, var af fuldgod Værdi, og i hans Skrifter kan der findes mange Paastande, som ikke kan staa for en faglig Kritik, mange Gentagelser, ikke faa Selvmodsigelser og taagede Betragtninger. Ofte indeholder ogsaa hans Bøger Bemærkninger og kategoriske Domme over Forhold og Spørgsmaal, som ligger udenfor deres egentlige Emner, og en ikke altid lige godt underbygget Kritik af Arbejder og Udviklingsretninger i Landbruget.

Men kan man saaledes ikke være enig med *Oehlerich* i meget af, hvad han skrev og talte for, maa man dog anerkende den Flid og Energi, han udfoldede, den gode Vilje til at gavne, der bar hans Arbejde oppe, og det Mod, han ejede, til at være sin Mening bekendt.

Fjerkræavlen i Kina. Fjerkræavlen har fra gammel Tid været meget udbredt i Kina, og man har særlig der kastet sig over Andeavl og Opdræt. Ogsaa Æggene begynder at spille en Rolle, og der eksporteres nu hovedsagelig til Tyskland og

Sibirien. Forrige Aar gik der saaledes til Wladivostok ca. 2 Millioner Dusin Æg.

Æggene samles hovedsagelig i Shantung, Pschili og Hunan, hvorfra de forsendes i store Beholdere, der er pakkede i Klid eller Savsmuld, til Depoterne. Ethvert Æg bliver undersøgt som herhjemme ved Hjælp af elektrisk Lys, for at alle de daarlige kan blive fjernede. Dernæst bliver de gode vaskede, knækkede og Blommen skilt fra Hviden, et Arbejde, der hovedsagelig udføres af kinesiske Dreng. Almindeligvis bliver saavel Blommerne som Hviderne tørrede og pulveriserede paa særlige Maskiner.

Fra Amerika sendes der kunstig fabrikerede Æg, hvor Blommens Hovedbestanddel bestaar af Majsmel, over til Kina, medens sidstnævnte til Gengæld eksporterer tørrede Ænder over til deres Landsmænd i San Franciscos Kineserkvarter.

W. A. Kock.

Verdens bedste Ko? I *Deutsche Landwirtschaftliche Presse* Nr. 71 skriver F. F. Matenaers fra Chicago om en femaarig »holstein-friesisk« Ko, »Banostine Belle De Kol«, der ejes af Brdr. Dan Dimmick i Ohio. Denne Ko skal i et Aar have givet 27404.4 lbs Mælk med et Fedtindhold af 3.86 pCt., hvilket giver 1058.3 lbs Smørfedt.

Efter Ohio's Forsøgsstations Beretning skal her angives nogle Kontrolleringer, der er officielle og altsaa paalidelige:

7 Dages Kontrollering	672.5 lbs	3.67 pCt.	Fedt	24.7 lbs	Smørfedt.
30 — —	2828.0	- 3.50	— —	99.0	- —
60 — —	5505.0	- 3.53	— —	194.0	- —
90 — —	7856.8	- 3.61	— —	283.5	- —
365 — —	27404.4	- 3.86	— —	1058.3	- —

Koens Vægt er 1600 lbs. Desværre angives der ikke noget paalideligt om Koens Foder, men der meddeles, at den fik indtil 25 lbs Kraftfoder daglig, og i Gennemsnit 12—14 lbs.

Hvis Kontrolleringsmaaden er den samme som i Wisconsin, saa er Forsøgsassistenten der hele Tiden under de 7, 30, 60 og 90 Dages Kontrollering, medens Aarsresultatet fremkommer paa Basis af de maanedlige Kontrolleringer, der finder Sted een Gang maanedlig og varer i 24 Timer.

E.

En fransk Lov angaaende Landbrugsundervisningen i Departementerne*) er udfærdiget under 21. August d. A. og offentliggjort i *Journal Officiel* for 25. samme Maaned. Loven, der afløser en gammel Lov af 16. Juni 1879, paabyder Oprettelsen i hvert Departement af en *direction des services agricoles*. Denne Institutions Opgave vil bl. a. gaa ud paa: at forestaa Undervisningen i de Skoler, der udpeges ved ministeriel Resolution, bidrage til Udbredelsen af populært Kendskab til landøkonomiske Fremskridt, arbejde for Landbrugets økonomiske, sociale og hygiejniske Interesser, forestaa Forsøgsmarkerne o. s. v. Veterinær- og Forstvæsenet falder dog udenfor Lovens Virkeomraade. Direktøren i hvert Departement, hvis Titel bliver *directeur des services agricoles*, skal bistaas i Oplysningsarbejdet af en eller flere Medhjælpere, der kaldes *professeurs d'agriculture*. Direktørerne lønnes med 4500 fr., der efterhaanden stiger til 6000 fr., Medhjælperne med 2800 til 4000 fr. Disse sidste skal for at kunne faa Ansættelse opfylde visse Betingelser og underkaste sig en Prøve; det samme gælder om Direktørerne, der vælges blandt de Landbrugslærere, der har mindst 5 Aars Virksomhed bag sig.

Om Arealets Benyttelse og Kreaturstyrken i England og Wales foreligger der nu en Opgørelse fra Juni Maaned i Aar, der viser karakteristiske Tal. Arealerne med de 4 Hovedkornsorter er, sammenlignet med 1911, voksede betydeligt: Hvedearealet med 20824 acres, Bygarealet med 32205 acres, Havrearealet med 25221 acres og Rugarealet med 13860 acres. Det er formentlig de senere Aars gode Kornpriser, der her giver sig et Udslag. Kartoffelarealet er vokset med 33835 acres, ligesom ogsaa Arealerne med Foderplanter er tiltagne for de flestes Vedkommende. Derimod er de permanente Græsarealer aftagne med 115,432 acres.

Tallene for Kreaturstyrken viser Tilbagegang over hele Linjen. Antallet af Heste er gaaet tilbage med 14820 Stkr., af Hornkvæg med 72339 Stkr., af Faar med ikke mindre end 1¼ Mill. Stkr. og af Svin med 41514 Stkr.

---

*) *Loi relative à l'enseignement départemental et communal de l'agriculture.*

Hs. Majestæt Kong Christian X overtager Protektoratet for Det kongelige danske Landhusholdningsselskab.

Seks Uger efter Landhusholdningsselskabets Oprettelse underrettede dets første Præsident, Greve *J. H. E. Bernstorff*, Selskabet om, at Kong Christian VII »aller-naadigst bevilgede Landhusholdningsselskabet sin kongelige Beskyttelse og Naade, med Tilladelse at føre Navn af et kongeligt Selskab«.

I Aaret 1775 paatog Kronprins *Frederik* sig »Patrocinium« for Selskabet.

Siden da har Danmarks Konger været Selskabets Beskyttere.

Ogsaa Hs. Majestæt Kong *Christian X* har vist Selskabet den Naade at erklære sig for dets Beskytter.

Under 23. September indgik Selskabet med et Andragende om, at Kongen vilde overtage Protektoratet over det, og under 3. Oktober havde Selskabet den Glæde at modtage en Skrivelse fra Hs. Majestæts Kabinetssekretariat, i hvilken det bl. a. hedder, at Kongen, »der tilfulde erkender den store Betydning for Landbruget, som Selskabet gennem Tiderne har haft og vedblivende har, med Glæde samtykker i at overtage Protektoratet over samme«.

Straks efter Selskabets Oprettelse blev der tilstaaet det forskellige »Rettigheder og Friheder« »til dets Hensigts Fremme«. Disse Rettigheder blev første Gang samlede og bekræftede i et kongeligt Patent af 29. Januar 1776, og det er senere fornyet af Danmarks Konger.

I en Skrivelse af 16. Oktober har Landbrugsministeriet meddelt Selskabet, at dets Privilegier »ville være at anse som fornyede og stadfæstede« i Henhold til en kongelig Resolution af 25. Maj d. A.